

Lineáris algebra

3. Feladatsor

- Lássuk be, hogy $(x - \alpha)^k$ pontosan akkor osztója a $p(x)$ polinomnak, ha $p^{(j)}(\alpha) = 0$ $j = 0, \dots, k - 1$ -re!
- Bizonyítsuk be a Schönemann-Eisenstein-féle irreducibilitási kritériumot!
- Keressük meg az alábbi polinomok összes gyökeit! Bontsuk fel a polinomokat irreducibilis polinomok szorzatára $C[x]$ -ben, $R[x]$ -ben és $Q[x]$ -ben!
  - $2x^6 + x^5 - 5x^4 - 2x^3 - 4x^2 - 3x + 3$
  - $x^5 + 1$.
- Adjuk meg az alábbi polinomok gyöktényező alakját!
  - $x^3 - 1$
  - $x^2 + x + 1$
  - $x^n - 1$
  - $x^n + 1$
  - $x^{2n} - x^{2n-1} + \dots + x^2 - x + 1$
- Mit ad maradékkul a $3x^{21} - 2x^{14} + 5x^9 - 7$ polinom $(x - i)$ -vel, $(x + i)$ -vel, $x^2 + 1$ -gyel illetve $(x - 1)^3$ -el osztva?
- Mutassuk meg, hogy egy valós együtthatós $p(x)$ polinomnak egy $a \in C \setminus R$ gyök és konjugáltja is ugyanannyiszoros gyöke!
- Adjuk meg azt a legalacsonyabbfokú egyfőegyütthatós
  - komplex együtthatós
  - valós együtthatóspolinomot, melynek i kétszeres 1 háromszoros gyöke!
- Azt mondjuk, hogy egy ϵ egységgyök **rendje** n , ha $\epsilon^n = 1$ és n a legkisebb ilyen természetes szám. Ezt a tényt $o(\epsilon) = n$ -nel jelöljük. Bizonyítsuk be, hogy
  - Ha $o(\epsilon) = n$, akkor $o(\epsilon^k) = n / \text{lnko}(n, k)$.
  - Határozzuk meg a primitív n -edik egységgyökök számát!
  - Mutassuk meg, hogy ha $(k, l) = 1$, akkor egy primitív k -edik és egy primitív l -edik egységgyök szorzata primitív kl -edik egységgyök!
- Bizonyítsuk be, hogy az $x^{p-1} + x^{p-2} + \dots + x + 1$ polinom irreducibilis a racionális számtest felett és gyökei éppen a primitív p -edik egységgyökök!
- Adjuk meg azt a legalacsonyabbfokú $p(x)$ polinomot, amelyre $p(x_k) = y_k$ $k = 1, 2, 3, 4$ -re!

x_k	-1	0	1	2
y_k	-10	-5	0	5
- Bontsa fel a polinomot gyöktényező szorzatára.
  - Számítsa ki a gyökök összegét és szorzatát!
- Bizonyítsuk be, hogy ha F véges test, akkor minden $f : F \rightarrow F$ függvény polinommal adható meg!

12. Határozzuk meg $x^n - 1$ és $x^k - 1$ közös gyökeit! Mutassuk meg, hogy az ezekhez tartozó gyöktényező szorzata $x^d - 1$, ahol $d = (n, k)$!

13. Határozzunk meg egy olyan polinomot, amely a $p(x) = x^4 + x^3 - 3x^2 - 4x - 1$ és az $q(x) = x^3 + x^2 - x - 1$ polinomoknak közös osztója, és minden közös osztójuknak polinomszorosa!